

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

DELA REUNIUNE

Prelegere economică la Sibiușel.

Dumineca trecută, în 16 Decembrie s'a ținut la Sibiușel întâia prelegere economică din șirul celor arangeate de Reuniunea noastră pentru iarna de față.

Au fost de față din partea comitetului membrii: N. Andrei (Căstău), Ioan Fleșeriu (Romos), cassarul V. Orbonaș și secretarul I. Moța, cum și dl G. Daniil, inv. în Căstău, membru al Reuniunii.

După sfânta liturgie, dl preot *Ilie Popovici* a deschis adunarea în biserică din jos, arătând scopurile Reuniunii noastre economice al cărei comitet trimite membri de-ai sei să răspândească prin comune cunoștințe economice mai înaintate.

Dl *Ioan Fleșeriu* și-a ținut apoi prelegerea despre pomărit, despre prăsirea pomilor, sădirile și răsădirile lor, ce scop au aceste răsădiri până de 2—3 ori, lucru ce poporul nostru nu-l face, a vorbit despre îngrijirea ce trebuie pusă chiar dela început la formarea coroanei, căci nu e lucru bun a lăsa pomul să-i crească coroană cum dă norocul, că aci mâna omului poate mult să ajute; a arătat cum se pot vindeca multe din boalele lor, etc.

A vorbit apoi secretarul Reuniunii *I. Moța*, despre însemnătatea însoțirii, întovărășirii economilor pentru ducerea la mai bune sfârșituri ale economiei. Îndeosebi despre foloasele unei tovărășii cu scop de a valora mai bine marea bogăție de poame din comună, căci iată pentru a duce bunele și multele poame din sat, vin neguțători din mari depărtări, de pe la Arad și aiurea, și le duc și fac averi cu ele, că le vând cu preț îndoit în acele locuri. Miile de florini câștigați de acei străini de ce nu le-ar putea câștiga oamenii noștri înșiși? Unul-doi nu o pot face? De ce nu s'ar însoți 50—100 și vor putea-o face, și vor face prin asta să se verse mult mai multă bogăție în comună, decât azi! Asupra unei însoțiri cu această menire, roagă poporul să se gândească, să se înțeleagă și să o facă cât mai curând. Reuniunea Economică dela Orăștie le va sta într'ajutor ca să o poată porni.

Prelegerile au ținut cam o oră și jumătate, ascultate fiind de mult popor, chiar de femei, — după care părintele Popovici a închis adunarea, mulțumind trimișilor Reuniunii pentru-că au venit de au aruncat și aici semințe nouă de învățături economice.

Drepturile și datorințele învățăcelilor de meserii, ale părinților și stăpânilor.

Toți de-a rindul am ajuns la convingerea (încredințarea pe deplin), că trebuie să ne formăm cât mai îngrabă clasa meseriașilor, astăzi reprezentată prin un număr, ce abia poate fi luat în samă. În urmare dăm sfaturi peste sfaturi: ca părinții să-și așeze copiii la meserii. Dar' prea puțin, sau chiar de loc nu li-se fac cunoscute unele din cele mai neapărate cerințe pentru încungiuirea multor pedeci, greutăți și neplăceri, ce adesea se ivesc în cale. Unele din aceste cerințe sunt: drepturile și datorințele, prevăzute în lege, cu privire la ucenicii de meserii, asupra cărora vom întreținea de astădată la acest loc pe cetitorii »Bunului Econom«.

Ori-care meseriaș sau fabricant de sine stătător poate ținea învățacei; aceștia însă trebuie să fi implinit vârsta de 12 ani. Copiii sub 12 ani se pot primi ca învățacei numai cu îngăduința deregătorilor industriale. Ei însă rămân îndatorați a cerceta regulat școala poporală de toate zilele până la vârsta de 12 ani.

Primirea învățacelui se face pe temeiul unui contract încheiat înaintea deregătorilor industriale. În acest contract sunt de a se statorî amănunțit drepturile și datorințele ambelor părți, adică ale părinților sau tutorilor și ale meseriașilor, anume: durata (timpul) învățaturii, întreținerea și susținerea învățacelui.

Timpul învățaturii se extinde cel

puțin până la al 15-lea an al vârstei învățacelui.

Meseriașul este îndatorat după lege:

1. a învăța pe ucenic în meseria sa, a-l deprinde în moravuri bune, la ordine (bună rânduială) și sîrguință;

2. a-i da prilej și a supraveghia, ca în sărbători să iee parte la serviciul dumnezeesc;

3. dacă ucenicul n'a implinit vârsta de 12 ani, trebuie să-l lasă a cerceta școala poporală de toate zilele, și dacă a trecut de 12 ani, să cerceteze școala pentru învățacei de meserii;

4. dacă după contract ucenicul aparține familiei meseriașului, la întemplantare de boale, trebuie să i-se deie îngrijirea de lipsă;

5. a încunoștiința pe părinți, respective pe tutor și pe învățator despre îmbolnăvirea învățacelui;

6. învățacelui trebuie pus numai la lucrări, ce se țin de meserie, și nu a-l folosi și la lucrări, ce aparțin servitorilor ori servitoarelor.

Ucenicul este dator să asculte de stăpânul seu ori de locșitorul aceluia. El rămâne în creșterea casnică a stăpânului până la vârsta de 18 ani, dacă în casa aceluia are locuință și mâncare.

Când sfârșește cu ucenicia, tinêrul primește dela deregătorii industriale un atestat, în care se scrie și clasificarea (calculul) din atestatul școlar.

Legătura dintre măestru și ucenic se poate desface și înainte de implinirea timpului prevăzut în contract, anume: când ucenicul este chemat să-și îplinească datorințele de ostaș, sau când viața ori sănătatea ucenicului, prin urmarea mai departe a cutărei meserii ar fi primejduite.

În anumite cazuri, s. p. când ucenicul nu are aplecare spre cutare meserie, sau timp mai mult de două luni a fost bolnav, mai departe, dacă stăpânul își părăsește meseria sau se stră-

mută în alt loc (oraș sau țară), tot așa când ucenicul dorește să învețe altă meserie, ș. a., în astfel de întemplări încă se poate desface contractul dintre stăpân și ucenic, înștiințându-se cauza cu 14 zile mai înainte.

Dacă desfacerea contractului o pricinuește ucenicul, acesta, respective părintele sau tutorul, are să plătească stăpânului său pentru învățătura primită în tot timpul cât a stat la el, și ca despăgubire tot pentru învățatură, încă pe o jumătate de an înainte. Dacă însă măestrul este pricina deslăcerii contractului, el este îndatorat a purta cel puțin cheltuelile, ce se cer pentru așezarea ucenicului la altă meserie. Ear' la întemplare, că în contract s'a prevăzut o anumită despăgubire, măestrul este dator să o răspundă pe aceea.

Dacă învățăcelul fuge dela măestrul său, el poate fi adus înderēt prin mijlocirea deregătoriilor industriale.

ROMUL SIMU

V I I E R I T

Indreptar

pentru manipularea în chip rațional a mustului și a vinului.

Instrucțiuni date de ministerul reg. u. de agricultură.

(Urmare.)

Oțetirea vinului.

Femeia harnică își face însași oțetul de vin pentru trebuința casei, așa, că într'o sticlă mai mare, ca de 10 litri, pune vin curat cât să rămână loc gol ca de-un litru; gura sticlei o leagă cu cârpă de giolgiu, ca să nu împedecă aerul a străbate la vin, apoi pune sticla la loc căldicel. În 15—20 de zile se va vedea pe de-asupra vinului o peliță, care în razele soarelui va străluci în fețele curcubeului. Pelița se va desvolta și mai repede, dacă în vin vom pune nițel oțet bun.

Această peliță e care face ca vinul să se oțetească. La început vinul e numai pișcător, acriu, dar' peste 8—10 săptămâni, el se va fi prefăcut în oțet deplin. Pelița aceea, care stă din mici drojdii de oțet, cu ajutorul aerului lucrează și prefăce materiile spirituoase a vinului, în acid de oțet, până a preschimbat tot vinul în oțet.

Același lucru se poate întempla, dacă vinul, nu tocmai nou, ci de 2—3

ani și cam slab, stă în bute neumplut bine, în zilele calde ale verii, când și pivnița s'a încălzit. Mai adesea o pățim asta cu vinul roșu, în care, mai ales în urma greselilor dela pregătire, tot se află câteva drojdii de oțet; dar' se întemplă și cu vinul alb, dacă, de pildă, butea sau ori-care vas pe care l'am folosit la umblarea cu vinul, n'a fost deplin curat și a rămas în el un pic de vin ce s'a oțetit acolo.

Putem împedeca oțetirea vinului, dacă ținem butea totdeauna plină până în gură și astupată bine cu dop lung. De am avut însă o bute cu vin oțetit, aceea, după ce l'am scos din ea, să o opărim în chipul arătat la locul său, și afumându-o bine cu pucioasă, așa se o ținem până la alt vin.

A îmbunătăți de nou vinul oțetit, a-i lua mirosul și gustul de oțet, nu o mai putem face, fără de stricarea de tot a lui. Un atare vin dară, îndată-ce-l simțim pornit spre oțetire, să-l vindem de grabă sau să-l întrebuintăm noi înșine, sau să pregătim din el oțet și așa să-l vindem.

Unii trag vinul oțetit cu must: în 2 hectolitri de must mestecă 1 hectol. de vin. După ferbere, e drept că în noul vin nu mai simțim gustul de oțet, dar' de-l vom mai ținea un an, vom avea nu 1 hectolitr de vin oțetit, ci 3, căci tot se va oțeti.

Măsură bună de pază contra acestei boale e: umplerea buților să nu stee goale, cea mai mare curățenie, și în pivniță să nu ținem crastaveți acri sau alte mâncări oțetoase.

Ear' cel mai sigur mijloc de păstrare bună a vinului e: a-l ținea în pivniță care e răcoroasă și vara.

Acrirea vinului.

E o boală ce vine des înainte la vin, acrirea lui, gustul lui care-ți strânge gura și une-ori trage a unt ranced. Asta se întemplă cu atari vinuri nouă și slabe, cari stau în pivniți calde și în care mai e o rămășiță de zahăr nedescompus (neprefăcut prin ferbere).

Această prefăcere a părților ce compun vinul, e asemenea acrii moarei din butea de varză sau a crastaveților. Dacă în oala cu crastaveți puși în apă, punem o bucățică de pâne, și o așezăm la căldură, crastaveții se vor acri mai repede. Această acrire o aduce cu sine un alt soi de drojdiute,

zise de lapte, (care adecă se află în lapte de-l fac să se acrească), și cari pot ajunge și în vin, și între împrejurări prielnice preschimbă zahărul din el nu în spirt, ci în acid de lapte.

Boala asta o putem cunoaște în faptul, că vinul e slab, cu gust strângător și ca cel al moarei de curechiu, și dela boala asta, dacă s'a imputernicit, vinul capătă gust ranced și își perde ori-ce preț și nu se mai poate folosi deloc.

Nici vinul cuprins de boala asta nu poate fi vindecat deplin, cel mult se poate împedeca desvoltagea mai departe a boalei așa, că după limpezirea lui cu acid carbonic și cu beșicuțe măestrite, vinul astfel limpezit îl tragem în bute afumată tare. Acidul carbonic nu nimicește ce-i drept, acidul de lapte, dar' îi împedecă deocamdată lucrarea mai departe.

Dar' și mai virtos recomandăm ca vinul astfel limpezit, să-l tragem pe trevere proaspete.

Pricina acirii e a să căuta dară în aceea, că mustul nu a fert deplin, și în un chip oare-care s'a mestecat în el și drojdiile de lapte.

(Va urma.)

ȚINEREA VITELOR

Animalele de prăsilă.

Vom arăta azi una din pricinile de căpetenie, pentru care stă locului în cele mai multe părți îmbunătățirea soiului de vite, ori dă chiar înderēt, cu toate stăruirile ce se fac pentru îmbunătățirea lui.

Sunt rari de tot micii proprietari, cărora le e dată puțința de a ținea pentru înaintarea prăsilii de tauri, armăsari, veri, berbeci, ș. a. Ei trebuie să se întovărășescă comune întregi pentru a-și agonosi și întreținea aceste animale de prăsilă. Taurii, armăsarii, verii, berbecii, apoi vacile, iepete, scroafele, oile ș. a. sunt animale de prăsilă, nu însă și boii, caii și porcii jugăniți. Cu acest prilej ne vom întreținea cu deosebire asupra: taurilor, armăsarilor și verilor.

Intovărășirea comunei pentru a ținea tauri, armăsari, veri, etc. e veche, dar', cu toate-că în timpul din urmă au intrevenit comitatele și statul, ea suferă și azi de scăderi mari și multe. În cele mai multe comune de ale noas-

tre nu aflăm nici numărul trebuincios al animalelor de prăsilă (înțeleg: taurii, armăsarii, verii, ș. a.), nici soiuri aievea alese și bine îngrijite.

Și mai ales neiertate greșeli se fac la felul de întrebuințare a lor. Căci nu e iertat a folosi nici taurul, nici veul, nici armăsarul la atâtea vaci sau iepe, sau scroafe, câte i-ar fi aduse, că dacă e să nu-l ruinăm, încât în curând să nu mai răsară din sămënța lui decât animale prăpădite, apoi trebuie ținută cu asprime samă de numărul la care îl folosim și la cât e iertat să-l folosim.

În multe sate se află sute de vaci și pe sama lor abia un taur, uneori de soi slab și rău îngrijit; ear' la zeci de iepe, armăsarul lipsește cu totul. Mai tot așa de rău ni-se înfățișează lucrul și în privința verilor, ș. c. l.

Din pricina că nu se găsesc tauri, armăsari și veri în număr de ajuns, multe animale rămân sterpe în fiecare an. Paguba plugarului, căruia nu-i fată vaca, iapa și scroafa, de sine se pricepe că se ridică la zeci și sute de floreni, ear' a unei comunei la mai multe mii. Una la mână.

A doua. Tot așa de mari pagube îndură singuraticii plugari și comunele și din pricina, că nu au tauri, armăsari și veri de soi ales; pentru-că se știe că, un vițel, un mânz sau un purcel de soi ales, prețuește întotdeauna mai mult de cât animale mari, dar' de soiuri slabe.

Ear' încât pentru pagubele ce urmează din neîngrijirea animalelor de prăsilă, acelea încă sunt nesămuite.

Ținerea taurilor, armăsarilor, verilor și altor animale de prăsilă este un lucru atât de însemnat în economie, încât n'ar trebui să se cruțe nimic, pentru-ca fiecare comună să aibă din toate și soiul cel mai ales și numărul recerut.

Pentru îmbunătățirea soiului nostru de vite este de neapărată trebuință ca, pe lângă taurii frumoși de soi pământean (cu păr alb), să agonisim și de cei de rasă mai nobilă (cu părul pistriț). Și tot așa trebuie să urmărim și în privința armăsarilor și verilor, ținând numai soiuri alese, în număr de ajuns, și bine îngrijite. Ear' la folosirea lor să ținem samă de următoarele măsuri, peste cari de vom trece, ruinăm foarte repede animalul:

Un taur de 1½, până la 2 ani

să nu-l folosim la mai mult ca 25—30 vaci pe an; și să fie întrebuințat numai la 2 săptămâni odată.

Un taur de 2—4 ani poate fi lăsat într'un an la 70—75 vaci; ear' cei trecuți de 4 ani, cel mult, la 40 de vaci.

Pentru vacile slăbuțe sunt mai potrivite taurii mai tineri și mai ușori, decât cei mari și bătrâni.

În hergheliile (stavele) de rasă nobilă, un armăsar nu se lasă la mai mult de 8 iepe într'un an. Fiind însă armăsarul bine îngrijit, poate fi întrebuințat la 30—40 iepe pe an.

Un ver să fie lăsat la 30—40 scroafe într'un an, mai mult nu e bine.

Oamenii noștri nu țin rind și samă de aceste reguli; din această cauză soiul animalelor noastre nu se îmbunătățește, pentru-că, cum zisei, îmbunătățirea atiră mult dela taur, și de-o fi el voinic, plin de putere și de viață, va fi și prăsila așa, de-o fi el un prăpădit, va fi așa și prăsila lui. Ear' dacă noi îl folosim peste numărul ce-i e iertat de legile firii, ori-cât ar fi de voinic, îl ruinăm, încât deși de ani nu e prea vechiu, de putere el e slăbănog.

E mare lucrul acesta dară! Câtă pagubă poate urma din asta pentru economii satului!

Incheiem spunând, că cu tauri, armăsari, veri, berbeci, ș. a. de soiuri alese, în număr de ajuns și bine îngrijite, fiecare comună ar putea să sporească an de an în avere și bunăstare, cu mii și mii de floreni, decum și-o sporesc azi fără grije de lucrul acesta.

HIGIENA

Cum circulează sângele.

Am văzut cum materiile nutritive cari provin din digerarea nutreментului, lăsând stomacul, se mestecă cu sângele.

Acum să urmărim cursul sângelui, ca să vedem cum duce el acest nutrement și în părțile cele mai depărtate.

Dar' înainte de toate să vedem ce este sângele.

Sângele este o mestecătură de materii fluide (curgătoare) și solide (vertoase), din cari e alcătuită însași ființa viețuitoare.

Dacă lăsăm sângele proaspăt să stea, să încheagă, adică să desparte în

două părți în un fluid gălburiu, în zăr și în chiag, care samănă a cătărigi (rēci) roșii.

Chiagul între altele e compus din niște globulețe mici, albe și roșii. Cele roșii sunt la om rotunde, de mărimea $\frac{1}{150}$ (una a o-sută-cincizecea-parte) a unui milimetru. La paseri și reptile globulețele roșii sunt eliptice.

Globulețele albe sunt ceva mai mari și mai puțin roșii, și la număr mai puține ca cele roșii, așa că la 300 globulețe roșii vine una albă. Numărul globulețelor albe e mai mare după mâncare, și se împuținează la cei flămânzi și la bătrâni.

Nici om, nici animal nu poate să mai trăiască dacă a pierdut a cincea parte din sângele seu.

În om e sânge cam 5 kilograme.

În sânge sunt conținute toate materiile de cari are lipsă trupul omenesc pentru a putea trăi.

Sângele în omul viu aleargă neșfârșit, ca într'un cerc care nu are început nici capăt, cum e cercul adevărat.

Pentru a putea pricepe circularea (umblarea, alergarea) sângelui, trebuie să cunoaștem întâi inima, care este mașina mișcătoare a circulației sângelui.

Inima e goală în lăuntru și partea goală e împărțită în două despărțeminte, așa încât putem să vorbim de inima dreaptă și stângă.

Din aceste părți fiecare e împărțită în alte două despărțeminte, una de sus, una de jos. Cea de sus pentru asemănarea ei cu o ureche, se zice auriculă, cea de jos, ventricul. Din auricula dreaptă se trece prin o gaură în ventriculul drept, tot asemenea și din auricula stângă în ventriculul stâng. Dar' din partea dreaptă a inimii nu se poate trece în partea stângă.

Să vedem acum circularea însași a sângelui. Sângele ajunge din părțile de sus și de jos ale trupului, prin vinele așa numite »cave«, în urechișea dreaptă. Fiind aceasta plină, se strânge și prin asta împinge sângele prin gaura sus numită în ventriculul drept, care după-ce s'a umplut se strânge și ea și sângele împins ar merge îndărăt în urechișă, dar' nu mai poate, căci peste găurice este în partea ventriculei, o coperitoare (valvulă) ca o ușiță, care se închide când ventricula prin strângerea sa apasă sângele pe ea, și atunci sângele ne mai putând merge napoi în auri-

culă, de unde a venit, e silit a intra în arterie (vina roșie) care pleacă din ventricolul drept. Arterea asta intră în plămâni, unde se împarte în vine tot mai mici, ca rădăcina unui arbore, cari fiind foarte subțirele, au căpătat numele de vase sau țevi capillare, dela cuvântul latin »caprillos«, care însemnă păr, adecă țevi ca firul de păr. Umblând în aceste vase capillare sângele prin plămâni, aci vine el în atingere cu aerul și anume cu oxigenul din el, și prin asta se prefăce sângele negru vînos, în sânge roșu nutritor.

Vasele (vinele) capillare se împreună apoi la celelalte capete formând țevi tot mai groase, până-ce formează numai patru vine mari, prin cari sângele se întoarce de nou la inimă, dar' nu mai mult în partea dreaptă, ci în stînga, care tot așa prin strîngerea căsuliilor ei, trimite apoi acest sânge bun, nutritor, prin alt rînd de vine ce se rămuresc tare, în tot trupul, și îl nutresc.

Țevile sau vinele cari duc sânge roșu dela inimă în trupul întreg, se numesc »arterii«, ear' vinele cari aduc napoi sângele la inimă, le numim vine. Intre capetele arteriilor și vinelor se află vasele capillare (țevile cele ca firul de păr), cari sunt așa de împărțite în toate părțile cele mai mici ale trupului, încât nu poți împunge un ac în pele ca să nu vatem o capillară, din care apoi îndată se strecură sânge.

(Va urma.)

DR. ST. ERDELY

FOIȚĂ

Coadă Rândunelelor.

— Legendă arăbească —

...Am trăit vieța de pustie care farmecă fără a obosi vre-odată, și-ți lasă neșterse amintiri. M'am odihnit în umbra palmierilor giganti, cari formează la o înălțime de 10—13 metri deasupra pământului o umbrelă de verdeață, sub care am petrecut seri neuitate.

Condeii este neputincios a reda poesia acestor nopți ale deșertului; soarele asemănător cu un glob mare dispăre în mod brusc la spatele îndepărtatului orizont și fâșiile sale de lumină irizată mai strălucește la zenit și deja amurgul serii învălește cu o umbră vaporosă vînetă, obiectele ce te înconjoară: o tăcere adâncă te invită la visat: a sosit ciasul basmelor (poveștilor).

Forme albe se strecoară printre palmieri ca să se adune în jurul unui cort, a cărui

Pentru gimnasiul din Brad.

Aflăm cu deosebită bucurie, că apelul făcut de binevoitorii gimnasiului nostru din *Brad*, pentru înscrierea de membri la Reuniunea pentru *Masa studenților* dela acel gimnasiu, a găsit un frumos răsădit și înscrierile s'au început sub frumoase auspicii. Iată câți s'au înscris deja:

Conspectul

membrilor din jurul Bradului înscriși până în prezent la înființarea »Reuniune a tinerimii studioase din Zarand și jur pentru masa studenților dela gim. rom. gr.-or. din Brad«.

1. *Membri fondatori:* Dr. N. Oncu, Arad; D-na Letiția Dr. Oncu; D-na v. d. Dr. Caian; Dl Silviu Suci, secret. minist. B.-Pesta și Dl Dem. Moldovan, Crișcior.

2. *Membri pe viață:* D-na Leonida Șerban, Deva; Dl Aron Feier, Brad; George Almășan, Crișcior; Ioan Găldău, ec. Ponorel; Teodor Lung, ec. Țețel; I. Grama I. Solomon, ec. Țețel; I. Omăta, ec. Țețel; Dimitrie Grec, Țețel; Petru Floruța, ec. Țețel; Adam Lung, ec. Țețel și Iosif Țura, Țețel.

3. *Membri ordinari:* Savu Stănilă, Ribița; I. Irimie, Mesteacăn; Aron Faur, Potingani; Nic. Mateiu, Uibănești; I. Rusu, Vaca; Em. Pop, teol. București; P. Circo, teol. Șesuri; I. Borza, teol. Dupăpeatră; I. Faur, Crișcior; Avr. Lăslău, Ormindea; Sabin Bogdan, V.-Brad; G. Jula, Brad; I. Șipoș, teol. Mesteacăn; Sab. Dan, Crișcior; P. Giurgiu, Bulzești; Ioachim Ivan, Podele; I. Bărna, Vaca; Pav. Lazăr, Țețel; Dion. Mateș, Herțegani; G. Omăta, Țețel; Elisaveta Faur, Crișcior; D-șoara Maria Toda, Crișcior; Pav. Pop, Brad; T. Benea, ec. Țețel; T. Oprea, Țețel; Grozav Iga, ec. Țețel; V. d. Maria Floruța, Țețel; G. Faur, ec. Țețel; G. David, ec. Junc; N. Popa, teolog;

cupolă albă ca laptele se ridică între palmieri. Înfășurat în burnusul meu mă unesc și eu la grupurile ce înconjoară pe povestitorul și las duhu-mi să urmărească fantaziile născute de rizețoarea închipire a Arabilor.

Dintre toate poveștile pe cari le-am ascultat a fost una care m'a isbit prin originalitatea ei și pe care vreau să v'o spun aci, după notele mele de călătorie.

Această poveste este un fel de poveste a potopului; întempleră se petrece în corabia pe care, din porunca lui D-zău, un profet (om ales, proroc) a scăpat animalele și haremul său (casa sa).

Protetul acela era nefericit, căci animalele, se certau în corabie, și nu numai animalele dar' și haremul. Nu avea bietul profet nici un ceas de odihnă. Corabia sguduită de certuri amenința să se răstoarne, fiecare animal făcea așa cum îi plăcea. Drept culme a nenorocirii un guzgan se apucă, fără a fi băgat în seamă, să roază perețele de lemn al corăbiei, și face în el o gaură. Iată acum pe bietul profet foarte năcăjit de acest lucru.

N. Tiu, teol.; Avr. Giurgiu, teol.; G. Almășan, teol.; P. Câmpian, teol.; Ilie Mateș, ped.; I. Jula, ped.; I. Ardeu, ped.; Adam Iezan, ped.; P. Rusu, ped.; Silviu Glava, ped.; N. Faur, ped.; N. Toma, ped.; I. Pascu, ped.; Emil Rait, ped.; A. Ghisoiu, ped.; I. Valean, ped.; Vasile Hărăguș, ped.; Danil Petrașcu, ped.; Em. Scrobot, ped.; Aurel Nistor, teol.; N. Duma, teol.; G. Bărescu, teol.; Emil Gheaja, teol.; Dum. Borcia, teol.; N. Rădoi; Aldoboly; I. Popa, Oláh-Hideg-kut; Grig. Nicola, teol.; Oct. G. Simtion, teol.; G. Tulbure, teol.; Sebast. Ciocan, teol.; Valeriu Bonea; Onoriu Sasu, teol.; Alex. Manu, teol.; Augustin Cunșa, teol.; Cons. Oancea, teol.; I. Romosan, teol.; Zaharie Mihălțan, teol.; Dum. Șica, teol.; S. Liviu Mihălțan, teol.; Dum. Purece, teol.; Mihail Iampa, pedagog; Oprea Crușin, ped.; Filip Budo, ped.; Miron Botta, ped.; Corneliu Cosma, ped.; Al. Duvlea, ped.; Emil Lungociu, ped.; P. Doroga, ped.; C. Băndea, ped.; St. Goicea, ped.; I. Creangă, ped.; Eug. Muntean, teol.; Sebastian Stanca, teol.; I. Anca, teol.; Vas. Bratu, teol.; Ar. Meșian, teol.; I. Călnicean, teol.; I. Coman, teol.; I. Chivariu, ped. și Nichifor Borza, ped.

4. *Membri ajutători:* Iuliu Pop, Crișcior; George Pleșa, Crișcior; Ioan Perian, Crișcior și Nicolau Grec, G.-Barza.

Brad 14 Decembrie 1900.

Vasile Boneu.

Scoatem la iveală cu multă bucurie, că între membrii ordinari sunt înscriși un prea frumos număr de teologi și pedagogi, cari, sigur, mare parte și-au făcut studiile în Brad și acum în chip atât de frumos își arată recunoștința față de institut, dându-i după putință ajutor unde cere.

Cei mulți înainte!

(Lista membrilor din Brad, nefind încă încheată, se va publica în curând).

Apa pătrunde în corabie, care începe a se duce la fund, era tocmai să se cufunde, când șerpele foarte dibaci se țirește până la picioarele omului lui D-zău și cum pe acele vremuri dobitoacele vorbeau, îi spune:

— Dacă te legi ca să-mi dai ceea-ce îți voui cere, voui scăpa corabia.

— Îți dau bucuros tot ce mi-ai cerel răspunse protetul.

Atunci șerpele se încolăcește peste gaură și o astupă.

Se deșertă corabia de apa ce intrase într'însa. Ea plută încă timp îndelungat. Au trecut douăsprezece luni; ploaia a încetat; corabia s'a oprit pe vârful unui munte înalt.

— Iată! zise atunci șerpele către profet. Acuma să-mi dai ceea-ce mi-ai făgăduit.

— Ce vrei ca să-ți dau? îl întreabă profetul.

— Voesc cel mai bun sânge ce să află pe pământ.

— La Allah! strigă profetul. Cum oare pot să cunosc care este acela?

CE E NOU ÎN LUMEA MARE?

Burii iarăși învingători. Sfirșitul săptămânii trecute a adus iar' vești brave dela Buri. Știrile sosite la Londra din Pretoria spun, că mai multe mii de Buri au atacat pe generalul englez Clement în ținutul Barberton.

La început Englezii au ținut piept atacurilor inverșunate ale Burilor și chiar îi respinseseră. Burii au reînnoit însă atacul și după o luptă desnădăjduită au prins pe toți Englezii. Intre aceste trupe au fost și patru batalioane din regimentul Nord-Kumberland. Toți oficerii, au fost prinși. Năcazul la Londra e mare.

Chinezii amenință. Din Hong-kong se anunță, că s'au lipit pe zidurile aceluia oraș numeroase afișe contra străinilor, prin cari se anunță, că toate societățile secrete din China se vor uni în Ianuarie alungând pe toți străinii! Groaza printre Europeni este foarte mare, căci chinezii nu glumesc nici ei când pun mâna pe streini.

ȘTIRI DE TOT FELUL

Procesul nostru de presă. Tribunalul din Deva a pertractat Mercuri în săptămâna trecută procesul ce s'a fost intentat de procuratură contra proprietarului editor al foii noastre dl *Ioan Mihaiu*, pentru două notițe de printre noutățile numerilor 6 și 7, în cari procurorul a aflat că s'ar fi făcut „politică“. Dl I. Mihaiu s'a prezentat însoțit de un avocat din Deva, și aparându-se și dsa și aparându-l și avocatul, tribunalul l'a găsit de tot nevinovat și l'a achitat de orice pedeapsă, dovadă că însuși tribunalul a

— Dă drumul unui țințar, o se meargă, o se sugă, apoi o se se întorcă și are se ne-o spue.

Profetul sloboade țințarul. Dar' omului lui D-zău fiindu-i teamă de viclenia șerpelui, zise rândunicii:

— Ia mergi de vezi o leacă ce face țințarul.

Rândunica pleacă și întâlnește pe țințarul care se întorcea cu toată iuțea la sborului său.

— Frățioare, întreabă rândunica pe țințar, care este cel mai bun sânge de pe pământ?

— Sângele omului! răspuse țințarul.

— La Allah! Arată-mi-l ca se gust și eu din el.

Țințarul întinde limba ca se dea rândunicii o picătură de sânge de om.

Tocmai în clipa aceasta rândunica craclă își închide ciocul și limba țințarului e mușcată în două! El sboară, sboară mereu strigând bzzz! bzzz! până-ce ajunge înaintea profetului.

găsit că acele notițe erau foarte nevinovate. Procurorul însă a insinuat recurs.

Moș-Crăciun, iubitul Moș-Crăciun, care vine totdeauna încărcat cu bucurii pentru copii, va aduce ăstan multă bucurie copiilor dela școala noastră gr.-or. română din loc. Stimabilele doamne *Maria Mihaiu și Victoria Domșa* și-au dat în săptămânile de față multă străduință, ca se facă pe Moș-Crăciun se vie frumos și binelăcător pentru școlarii noștri. Dnia-lor au inițiat adecă în Orăștie în săptămânile acestea o colectă pentru acest scop și au adunat vre-o 60 fl., ear' pe seara de Sft. Nicolae au arangeat o tombolă în sala hotelului „Central“, participând numeroasă integință română din loc și petrecându-și bine până târziu în noapte. S'au sortat 28 de obiecte de câștig între cei 200 numeri de noroc ai tombolei. S'a adunat și din tombolă aproape 40 fl. Pentru buna reușită a tombolei d-nele aranjătoare au fost în chip simțit ajutate de d-na Hortensia Draia, d-șoarele Lucreția Belei și Veturia Corvin, cari au umblat cu zile înainte și au vândut biletele de tombolă prin familii. Din banii adunați se vor cumpăra acum vestminte pentru copii și fete (pălării, sumănuțe, pantaloni, păpuși, năframe, rochițe, ciorapi etc.) și în preziua se vor împărți în mod sərbătorec între școlarii și școlărițele mai sêrace, ear' pe de seară va fi gata un mare „Pom de Crăciun“ în sala școlăre, încărcat cu multe „bunătăți“ aducătoare de bucurie copiilor, și tot în mod festiv se vor împărți copiilor daruri de pe el. Inițiativa d-nelor Mihaiu și Domșa, coperită de un rezultat atât de frumos, e vrednică de toată lauda și de urmat și pe aiurea, căci mulți copii sêraci avem prin toate școlăle, la orașe ca și la sate, și a le face câte o atare bucurie la zile de sərbătore ca cele ale cu dor așteptatului Crăciun, e a-i împintena și atrage cătră școală, cătră binele lor propriu. Vom reveni la timpul său.

Șerpele îl aștepta acolo.

— Care e cel mai bun sânge de pe pământ, întreabă el cum vede pe țințar.

— Bzzz! Bzzz, îi răspuse țințarul.

Profetul, auzind răspunsul pe care-l dete țințarul șerpelui, își freacă mulțumit barba și începă să rîză.

Șerpele se înalță furios pe coadă.

— Ia spue-mi îndată, țințarule, care este sângele cel mai bun de pe pământ.

— Bzzz! Bzzz! repetă țințarul.

— Vrei să vorbești?! îi strigă șerpele amenințător.

Atunci țințarul cască gura și arată că nu mai are limbă.

— Cine ți-a făcut asta?

Țințarul arată pe rândunică.

Atunci șerpele se repede și dintr'o mușcătură apucă între dinții lui coada rândunicii: rândunica fuge lăsând mijlocul cozii ei între dinții șerpelui, și — iată de ce rândunica are coadă ca o furculiță.

IONEL DELAJIU

Jurații tribunalului din Deva pe anul viitor. Tribunalul din Deva a stabilit lista juraților pentru anul viitor pe lângă acel tribunal în procese ce cad în competența juraților. Avem naintea noastră lista juraților din Orăștie, și vedem, că din Orăștie sunt luați în listă de toți 83 de cetățeni, dintre cari 43 Sași, 23 Unguri și 19 Români.

Români sunt următorii: Aurel Barcian, George Banciu, Petru Barițiu, Petru Belei, Laurian Bercian, Vas. Bidu, George Brassai, Sim. Corvin jun., Adam Cristea, Ioan Lăzăroiu, com., Dumitru Martin, Dr. I. Mihu, Dr. A. Muntean, Aurel Murășan, Romul Nișoară, Ios. de Orbonaș, Sever Procinkievici, Basil Romoșan, Alex. Vlad.

Anul trecut tuseseră din comitatul întreg luați în listă numai 15 jurați români între cei ordinari.

Pentru „masa studenților din Brad“. Dl prof. V. Boneu ne face cunoscut, că s'au făcut numeroase înscrieri de membri la Reuniunea pentru Masa studenților din Brad, al cărei apel l'am publicat și noi. Pe lista aflătoare la redacția „Telegrafului Rom.“ înalt-preasfinția Sa dl arhiepiscop și metropolit Ioan Mețianu s'a înscris membru la reuniunea numită, solvind duplu (100 coroane) taxa de membru fondator.

Indemnăm pe toți să urmeze!

Un omor păcătos. Am scris în numărul nostru 48 despre omorul unui țeran în pădurea orașului nostru pe calea spre Turmaș. Omul ducea cu fiul său junișan câte-o rudă de lemn pe spate, fiul nainte, tatăl napoi, când de-odată tatăl a căzut jos împușcat. Feciorașul speriat a fugit spre casă, ca se cheme ajutor, ear' când au venit, au aflat pe nenorocitul părinte mort, dar' nu de pușcătură mort, căci fusese pușcat numai prin un picior, ci l'au aflat mort de strîngeri de grumazi și de lovituri de sêcure în cap, și cu cămașa ruptă, semn că după-ce copilul l'a lăsat singur, păgânul său dușman s'a dus la el și după grea luptă cu desnădăjduitul, l'a repus și omorît.

O comisie oficioasă ieșită în comună, a pornit a treia zi cercetare. S'a făcut întrebare cu cine trăia răposatul în dușmănie, și s'a spus că cu vecinul cutare, cu care femeia omorîtului trăia bine. Făcând cercetare la omul bănuit, s'a aflat pe sumanul lui o peată de sânge, și întrebat unde s'a stropit cu sânge, omul a răspuns că doară ieri (adecă în ziua după omor) la un frate al său, unde a omorît porc. Negăsindu-se alte dovezi de întărire a bănuelei, s'a tăiat petecul de suman pe care era sângele și s'a trimis institutului de analiză chimică din Viena, ca se constate, că e acela sânge de om sau de porc?

Ca suspectă de tot a ieșit la iveală purtarea femeii celui ucis. Cei din casă au spus, că înainte de plecarea bărbatului său în pădure, femeia, ca ne-altești, s'a împotrivit foarte mult plecării bărbatului la pădure. „Fii bun lasă pe altă zi mersul. Numai azi nu te

duce după lemne!“ „Dar' de ce?“ „Mie mi-i așa frică nu știu de ce, lasă pe mâne să mergi“... etc. Ba a cercat să i-se pună chiar în cale să nu plece. Nenorocitul soț însă, ne-având aceeași „presimțire“ pe care femeia o avea așa de sigură, a ris de ea și-a plecat. La moartea sa a plecat. Păcătosul ce-i pusese gând rău l'a pândit și l'a răpus.

Fapta a produs multă întristare în popor.

Casina română din Orăștie și-a ales Mercuri, în ziua Sfântului Nicolae, comitetul pe un nou perior de 3 ani. Au participat 23 membri la adunare și alegere și lista aleasă e următoarea:

Președinte: Dr. Ioan Mihu,, vicepreședinte Dr. Ioan Pop, — membri în comitet: Dr. Stefan Erdely, Dr. Enea Draia, Dr. Romul Dobo, Ioan Lăzăroiu, Vas. Domșa și Iuliu Rațiu; bibliotecar Simion Vlad, cassar Ioan Branga; ear' membri suplenți ai comitetului Nicolae Vlad și Ioan I. Vulcu.

Sf. Andrei în Orăștie. Indemnați de simțământul de recunoștință față de marii bărbați ai bisericii, îndeosebi față de memoria marelui Metropolit Andrei Șaguna, corpul didactic dela școala capitală gr.-or. din Orăștie, la inițiativa dirig. seu C. Baicu, a aranjat săptămâna trecută, în preșeara Sfântului Andrei, o ședință festivă, care — deși în pripă aranjată — totuși a avut un succes deplin mulțumitor.

Programului, publicat în numărul trecut, i-a premers un cuvânt de deschidere, rostit de inv.-dirig. Const. Baicu, cam de următorul cuprins:

„Popoarele vechi aveau totdeauna o deosebită grijă de a eternisa memoria tuturor bărbaților lor mari prin ridicarea de monumente în diferite centre ale țării, pe părțile cărora în liniamente generale se săpau momentele mai însemnate din viața și tapetele lor cele mărețe. Acele monumente erau însă totodată și niște fari luminoși, cari încălzeau și dădeau generațiilor tinere simț de întrecere intru a se avânta la idealurile profesate de genii.

„Un astfel de geniu avem și noi Românii în reșosatul Metropolit Andrei, și în lipsă de alte monumente, corpul inv. a improvisat această serbare, pe care o declar de deschisă“.

Toate punctele din program au succes bine. Dl inv.-dir. Baicu a ținut, ca punct 2 din program, un cuvânt ocașional, în care a scos la iveală multe lucruri interesante și fapte nobile din viața lui Andrei baron de Șaguna.

Asemenea bine a succes duetul „A căzut o rază lină“, executat de dnii I. Armean, inv. (tenor), și C. Popescu (bass). Piese de cor, sub conducerea dlui Branga, au secerat aplause îndelungate, și au trebuit să fie repetate.

Duetul de violină (punct 4.) „Pe apă“ a plăcut mult, executat fiind de dnii C. Popescu și I. Branga.

Două elevé au declamat câte-o poezie, din care una comică, făcând mult haz.

În urma bunei reșuite a acestei serate, corpul inv. a hotărât a arangia în fiecare an în presara Sfântului Andrei câte o serată. Deși intrarea a fost liberă, totuși din contribuiri benevole au încurs pe samta bibliotecii școlare suma de 35 cor. 96 bani.

În ziua Sf. Andrei s'a celebrat în biserică de cătră P. O. Domn prot. V. Domșa utrenia și parastas pentru odichna sufletului reșosatului mare Metropolit, asistând tinerimea școlară împreună cu corpul didactic, precum și public numéros.

După finirea slujbei dumnezeesti, întruniți în școală, P. O. Domn prot. V. Domșa, prin cuvinte frumoase le-a tălmăcit micilor elevi însemnătatea zilei acesteia, atât pentru biserică și școală, cât și pentru națiunea noastră.

Le-a sărutat moartea, pe când se rugau. În biserica catolică din Șag (Ungaria) s'a întâmplat în 10 Decemvrie o mare nenorocire. Pe timpul roratelor (rugăciunilor de dimineața) s'a aprins din întâmplare de o luminare dela părete, șalul de lână al fetei Ilona Kurcsi, care se ruga în genunchi. Mai multe fete alergeră în ajutorul ei și voiau să tragă șalul de pe ea, dar' se aprinseră și hainele lor, și o frică de nedescris cuprinse pe toți cei de față. Mai mulți feciori săriră să stingă hainele, ce ardeau pe trupul fetelor, dar' au fost trântiți la pământ de mulțimea, care năvălea spre uși. Trei din fete încă în aceeași zi muriră în urma ranelor grele ale arsuri. Afară de aceasta opt fete și doi feciori au suferit arsuri grele.

O poruncă înțeleaptă. Prin o scrisoare trimisă pretorilor din comitatul seu, vicecomitele comitatului Zala a poruncit acestora și notarilor comunali, să ferească poporul de amăgirile agenților comerciali, să-l sfătuiească a nu comanda nimic prin agenți, deosebit prin agenți de afirmelor necunoscută și mai ales să nu dea polițe („vexele“) intru asigurarea prețului pentru marfa comandată.

Ar fi bine să urmeze și țeranii nostri sfaturile acestea, pentu-că și ei toate adeseori au pățit-o urt cu comandările de mașini agricole și altă marfă, imbiată de agenți fără inimă.

Inceput de luptă grea. Încredințați în sufletele lor despre marea nenorocire ce o aduce asupra poporului patima urtă a beției, — în România s'a început și din partea conducătorilor nemijlociți ai poporului, de preoți și învățători, o luptă contra acestui rău. Preoții și învățătorii din județul Vlașca s'au încheșat într'o societate (inșofire), al cărei scop e: desmântarea și abaterea poporului cu toate puterile dela calea beuturii.

D-zeu să le ajute, și tuturor celor-ce, în România și pe la noi, încearcă acest lucru bun. De lucru greu să apucă, căci să știe ce greu e a mai îndrepta un om cuprins de turile unei patimi, dar' o stăruință de fer și

cu un plan bine chibzuit, duce totuși la bine, domolește cufundarea tot mai tare a pătimășilor de azi și-i face să se reșie pe cât pot, ear' rodul cel mai prețios îl poate avea în aceea, că generația următoare, bărbații ce să vor ridica din copii, și junii de azi, macar ei să nu mai bee și dela ei să se înceapă o stare mai fericită.

Producție declamatorică musicală să arangează în Brad la 1 Ian. v. 1901 în favorul Mesei studenților, cu concursul unui grup de elevi ai seminarului din Sibiu. Vom publica programa.

Ziua sfântului Andrei a fost serbată în bisericile române gr.-or. din patrie, cu cuvenită evlavie, de popor, dar' mai ales ca serbare școlară, servindu-se parastas pentru sufletul fericitului Andrei Șaguna și vorbindu-se tineretului despre însemnătatea lui. În comuna vecină Balomir credincioșii I. Balomiri, inv., Ioan Adam lui Iacob, Nic. Rotariu și Nic. Adam au dat parastasul, pe care l'a servit preotul N. Suciuc, ținând și o potrivită, vorbire. Asemenea în alte părți.

Școală industrială de lemnărit. Comunitatea de avere din Caran-sebeș, cu spriginul Reuniunii agricole comitatense, va înființa în curând o școală industrială de lemnărit. Scopul acestei școle va fi în întâiul rând instruirea tinerilor în pregătirea uneltelor economice de casă și de câmp, (furci, greble, etc.) Comunitatea de avere va da la început 16 stipendii de câte 16 coroane lunar la tineri șeraci pe întreagă durata cursului de învățământ. Președintele comunității de avere face acum un călduros apel la preoții, învățătorii și cărturarii poporului, ca să lumineze poporul asupra toloaselor școlii industriale, ce se va înființa.

De protopresbiter la Săliște a fost ales cu însuflețire și fără contracandidat profesorul seminarial Dr. Ioan Stroia.

Mareșalul armatei prusiace. Mai an-țert împăratul Germaniei, ca semn de distincție și preținie, numise pe M. Sa Impăratul și Rege al nostru Francisc Iosif I., mareșal a armatei prusiace. În 11 Dec. n. a sosit la Viena general-majorul conte Hulsen-Heseler, pentu-ca în numele împăratului Wilhelm să predee M. Sale bastonul de mareșal. Heseler a fost încuartirat în Burg, ceea-ce numai cu oaspeți princiară se întâmplă.

Schimbarea legii electorale, o cerere atât de veche, pe care atâtea ministere din țara noastră s'au legat să o îndeplinească, mereu o cer acum și foile maghiare, care, nici ele nu-s mulțumite cu ea.

Deputații partidului „48-ist“ din Budapesta au adresat dietei o cerere de schimbare a dreptului de alegător, prin care cer, ca și dacă nu se va introduce „votul universal“, (ca adecă fiecare cetățean majoren să aibă drept de vot, cum are în biserică gr.-or.) cel puțin să se lărgească dreptul de vot, și să se introducă votul secret; apoi să se șteargă taxa de cărușie și să se facă o

noastră împărțire a cercurilor electorale, după dreptate.

Se mai cere a se lua măsuri pentru a împedeca feluritele silnicii, falsificări de liste, etc.

Om cu două inimi. La clinica din Berlin au tăiat pe profesorul L. Baumann, care s'a fost omorât. Spre marea uimire a medicilor în trupul sinucigașului s'au aflat două inimi, dintre care una dezvoltată în toată regula.

Tunuri contra grindinei. Dl. N. Filipescu, ministrul Domeniilor române, a dat dlui G. Nicolescu, dir. agriculturii, însărcinarea de-a studia treaba înființării tunurilor contra grindinei în România, dat fiind, că asemenea încercări au fost și în străinătate. Dl. ministru Filipescu a hotărât facerea unei instalații cu tunuri la pepiniera (moșia) statului, la Istrița, județul Buzău, aprobând pentru aceasta oferta ce i-s'a adresat de dl. inginer Gino Mariotti din Italia, care a venit cu această idee în țară, adică cu ideea sistemului numit „grandini fugo“ (gonirea grindinei). Dl. Gino Mariotti, spune „Amicul Agr“, și-a luat obligațiunea d'a face instalația cu cheltuețile sale și d'a nu cere nici o plată, de cât după-ce se va dovedi că are urmări bune.

Un nou binefacător al poporului român este protopresbiterul Andreiu Caragea din Bucovina, răposat zilele aceste. Răposatul născut la 1825 și ajuns la treapta de protopop, a fost un bărbat bun și cuminte, iubit fiind de toți, câți l-au cunoscut. El avea mare iubire către neamul său, așa că la patul morții sale a lăsat prin testament frumoasa sumă de 20 mii coroane „Societății pentru cultura și literatura română din Bucovina“, apoi tot acestei societăți partea sa de 500 cor. dela societatea tipografică bucovineană, ear' bisericii din Lințești a lăsat 4000 cor.

„Revista Economică“ dela Sibiu care apărea până-acum odată pe lună, va apare dela anul nou încolo în fiecare săptămână. Prețul 20 cor. pe an.

Furtună mare. Săptămâna trecută în partea nord-estică a Transilvaniei a bătuit o furtună groaznică, care nu numai că a făcut mari pagube, dar' i-au căzut jertfă și multe vieți omenești. Furtuna a început diineapă, urmată mai târziu de ninsoare. Comunele Cisnădia, Rășinari, Ruși etc. au suferit mai mult. Seara pe la 9 ore furtuna și-a ajuns culmea. Coperișele caselor le arunca vântul la depărtări. În Cisnădie o femeie cu doi copii au fost îngropați sub ruine. Pe un bărbat, care spriginea s'e nu se răstoarne p'ărețele casei, a căzut coperișul pe el și l'a omorât. De asemenea au fost omorâți și în Rășinari patru oameni. În aceste comune abia a rămas casă întreagă. Starea s'ermanilor țărani e desnădejduită.

Prețul bucatelor.

Piața din Orădele.

— la 15 Decembrie n. 1900 —

Grâu curat m. cu	fl. 7—
Grâu mestecat m. m. cu	fl. 6:50
Săcară m. m. cu	fl. 6—
Orz m. m. cu	fl. 5—
Ovės m. m. cu	fl. 5:50
Cucuruz m. m. cu	fl. 4:50
Fân m. m. cu	fl. 2:80
Paie „ „ cu	fl. 1:80
Lemne de foc 1 cub. mtr. cu	fl. 2—
Carne de vită 1 kilgr. cu	fl. —40

Piața din Brad

— la 13 Decembrie 1900. —

Grâu frumos ferd. de 30 l. cu	1:70 cr.
Orz ferdele cu	—70 cr.
Ovės ferdela cu	—70 cr.
Cucuruz ferdela cu	1:20 cr.
Fasolea ferdela cu	1:80 cr.
Cartofi (grumpile), ferdela cu	—60 cr.
Mere, ferdela cu	60:80 cr.
Nuci, ferdela cu	3— cr.
Carne de vită, 1 kilgram cu	—40 cr.
„ „ porc, „ „ cu	—50 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu	—60 cr.
„ „ svântată 1 „ cu	—60 cr.
Brânza nouă 1 klg. cu	—80 cr.
„ burduf cu	— cr.
Ouă 5 cu	10 cr.
Pui de găină, părechea cu	60—70 cr.
Curechiu 100 capățini cu	5— cr.

Mulțumită publică.

La petrecerea arangeată de coriștii români din Săcărâmbu au solvit taxa de intrare următorii;

N. Ambruș 1 cor; Max. Ambruș 2 cor; G. Iancu 2 cor; Borza 2 cor; N. Popa 1 cor; Eva Stirb 1 cor; G. Logojan 1 cor; J. Căzan 2 cor; A. Todor 2 cor; I. Florea 2 cor; V. Florian 2 cor; Sofia Mariș 1 cor; Vințan Veronica 2 cor; Cătălina Stirb 1 cor; Raveca Muntoi 2 cor; Eva Muntoi 1 cor; Dna Piso 1 cor; A. Deac 2 cor; S. Ardean 2 cor; Valeria Biriș 1 cor; S. Crișan 1 cor; P. Crișan sen. 2 cor; G. Căzan 2 cor; A. Oprea 3 cor; N. Todea 1 cor. 50 bani, P. Vojan 2 cor; A. Jovan 2 cor; Maria Coloși 1 cor; P. Vințan 2 cor; Catalina Straja 1 cor; P. Biriș 2 cor; Ridel Teréz 1 cor; S. Deac 4 cor; J. Bucureștian 1 cor; S. Bucureștian 1 cor; P. Mihuiț 5 cor; Eugen Grecu 2 cor; Eisler Sándor 1 cor; Romana Florian 2 cor; S. Florea 2 cor; Pompiliu Piso 2 cor; Krippendorfer Emil 1 cor; Veress Amandus 1 cor; Maria Straja 2 cor; Veress Mihály 2 cor; Rotter Jakob 1 cor; Anger Ignacz 1 cor; J. Lazar 1 cor; Petru Stirb 1 cor; Dumitru Luca 2 cor; I. Oncea 1 cor; Basil Koloși 3 cor; I. Virgil Komloși 1 cor; Filimon 1 cor; I. Mihuiț 1 cor; D. Bugnariu 2 cor; Sofia Câmpean 2 cor; Lazăr Bota 1 cor;

Suprasolviri au încurs dela: Iul. Steinhau 4 cor; Daniil Pop, Geoagiu 2 cor; I. Straja 2 cor; Konța Kálman, Balșa 2 cor; Segesváry Agastia, Săcărâmb 2 cor; Aug. Blăjan 2 cor; J. Iancu 2 cor; I. Lucăcel 2 cor; Nyiriy Rudolf comerciant 2 cor;

In total au încurs: 117 cor. 50 bani,

Spesele sunt 103 cor. 82 bani.

Profit în favorul corului 13 cor. 68 bani. Primească toți binevoitorii contribuenți și suprasolvenți mulțemită pentru prestațiunea făcută spre acest nobil scop.

Săcărâmbu 16 Decembrie 1900.

Pentru comitetul aranjatoriu

Alimpu Oprea,
președinte.

Max. Ambruș,
cassier.

FELURIMI

Minune în Silivaș. Din Agria se scrie că locuitorii comunei Silivaș deja de vreo câteva săptămâni sunt cuprinși de o frică grozavă. În o casă pustie din sat se zice, că umblă... năluci, umblă ucigă-l crucea. Cine intră seara în acea casă, fanteamele îl bat amar. Poporul încunjură cu frică casa blăstemată. În zilele trecute a eșit la fața locului prim-petorul cu gendarmii. Au vizitat amănunțit întreagă casa, dar' n'au aflat nimic suspect. Patru gendarmi au rămas să păzească pe lângă casă. Doi dintre ei stau seara în casă, dar' acestia capătă bătăi ca în țig. Cu toate acestea nu se departă de acolo până nu descoper curiosul secret.

Cel mai bătrân soldat. Nu numai în armata rusească, ci sigur între soldații tuturor armatelor din lume e întâiul între bătrâni admiralul Longin Gajden-Longinovici, care zilele acestea și-a sărbătorit iubileul de 80 ani de când servește ca ofițer al flotei rusești. Longin Longinovici-Gajdea absolvase școala militară înainte de asta cu 80 ani, intrând în armată cu rang de locotenent. De atunci s'au perondat la tronul Rusiei cinci țari și s'au întâmplat un frumuseț număr de războaie, în care Longinovici a luat parte ca unul dintre cei mai viteji soldați ai armatei, ba după lupta dela Navarin era sărbătorit în Rusia ca erou național. Admiratul Longinovici e de 94 ani, dar' încă tot sprinten și în putere, și nu vrea să audă de pensiu!

Ploaie de broaște. O întâmplare nostimă dar' și neplăcută a avut orașul Toulon în vară. Intr'o după prânză s'a descărcat asupra orașului o furtună puternică, și de-odată mii de broaște cădeau din cer pe pământ coperind stradele și pe trecători. Coperișele caselor pline, ploierile domnilor grele de ele.

Vedenia a fost una din cele mai rare dar' își are tâlcul său: În apropierea orașului se află lacuri întinse în cari sunt mii și milioane de broaște. Vârtegiul de aer adus de furtună a ridicat cu sine grămezi mari din ele, și risipindu-le în văzduh ploaia ce venea din sus, le-a cuprins și le-a împins ear' spre pământ, căzând peste oraș.

Era însă mai mare dragul să vezi damele de pe stradă dând cu mâinile pe grumazi și pe față pline de greață, ca să doboare jos desnădejduitele gânganii ce se țineau țapăn de ele, de frică să nu fie duse de nou de vânt!..

Comitetul de redacție:

Președinte: **Dr. Ioan Mihai.**

Membrii: **Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihaiu Daniil David și Constantin Balcu.**

Proprietar - editor: **IOAN MIHAIU**

Redactor respons. **IOAN MOȚA**

Ori-ce inserțiuni și reclame la acest loc, pe coloană mică, se publică pentru numai 1 cr. șirul!

Inserțiuni mici.

Cei-ce aveți mare-cc de vândut sau de cumpărat, veniți publicul prin foaie, și ajungeți mult mai celerând la scop!

Acțiuni

de ale institutului de credit și economii „Ardeleana”, caută și dorește să cumpere cu prețuri convenabile, un proprietar.

Ce-ce ar avea de vnzare, să se adreseze administrațiunii foii, care le va împărtași adresa.

aplicare la subscrisul, să prefere un Român, priceput și la marlă măruntă și galanterie (Kurz u. Galanterie). Etate de 20—25 ani.

Tot asemenea să primește un practicant.

Oferte să se adreseze la adresa

Av. Balas, com. in Băița (H. Boicza).

B. Stelescu,

pictor, vopsitor, poleitor și glasseur

Aduc la cunoștința onoratului public din Orăștie și jur, că așezându-mă cu locuința în acest oraș, primesc ori-ce lucru de pictorii case, precum și vopsitorie de fațade, uși, ferestri, și ori-ce lucru atingător de această branșă, concurând cu

ori-și-cine și ca lucru și ca preț.

Punându-mi toate silițele de a satisface pe deplin pe onorații mei clienți, rog să fiu onorat cu comande multe.

Lucrările executate de mine vor fi solide, elegante și durabile.

B. Stelescu, pictor - vopsitor Strada mare a Timariilor, 27 b.

„Poftă bună”,

carte de bucate de d-na Zotti Hodoș, se capătă la „Minerva” în Orăștie. Partea I. 70 cr. + 5 cr. porto. Partea II. 28 cr. + 3 cr.

„Zina Invierții”,

epilog dramatic în 3 acte de Henric Ibsen. 50 cr. ex. + 5 porto. A se adresa la „Minerva” în Orăștie.

Calindarul „Minervei”

prea frumosul calindar almanach edat de marea tipografie „Minerva” din București, un calindar bogat în frumoase ilustrațiuni și material de citit și de învățatură, — să află de vnzare la administrațiunea foii noastre. I coroană exemplarul.

I Calfă

pentru prăvălie de băcănie, află îndată

„ARDELEANA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Capital social: cor. 500.000. Fonduri de rezervă: cor. 275.000.

(92) Depuneri: cor. 1.750.000. 12—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;	4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5/2, ear' dela corporațiuni culturale cu 6%;	5) ardează și exardează realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce atacere se poate rezolva verbal în biroul institului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1900.

Direcțiunea.

SCÂNDURI ȘI LEMNE DE ZIDIRI ȘI ȚIGLĂ DE COPERIT!

Cel mai bogat deposit de scânduri, precum și de lemne de tot felul trebuincioase la zidiri, cum sunt grinzi, tâlpi, câpriori etc. este în Orăștie și Deva, depositul subscrisului.

Arangeat de nou, și provăzut cu bogat material, garantat de calitatea cea mai bană, îmbiiu onorațiilor cumpărători material bun, cu cele mai ieftine prețuri posibile!

Asemenea am în deposit țigla de copertit din renumita fabrică a lui Ugron. Țigla groasă cu dungi ce se încheie una într'alta și țigla simplă. Amândouă felurile foarte trainice și cu prețuri moderate.

Cu toată stima

Ignatz Kotzander

(109) 8-10

În Orăștie: în grădina dlui C. Baicu, peste drum dela moara orașului!

Reuma-Geist

se numește

un fel de medicament, care la expoziția higienică ținută la anul 1895 în Cairo și la 1896 în Londra, a fost distins cu medalie de aur și cu medalie de onoare. Acest medicament a fost aprobat de cei mai distinși medici și se întrebuițează în cele mai mari spitale. El are o influență repede asupra ori-cărei părți a corpului, și anume contra reumatismului, nervosității, podagrei, ișias și asthma.

Influența lui în unele casuri este așa de extraordinară, că și la boale mai învechite, dacă se întrebuițează și numai odată, înceată ori-ce durere.

Durerea de dinți și de cap înceată în 5 minute!

Prețul unei sticle, cu îndrumările de lipsă, este 1 coroană, calitate mai tare 2 coroane 40 fileri.

Deposit principal în Budapesta, la farmacia dlui Iosif Török, Király-utca 12, și la dl Dr. A. Egger, Váci-körut 17, precum și în toate celelalte farmacii din capitală și provincie, și la producătorul

WIDDER GYULA

farmacist,

Sátoralja-Ujhely.

Comande din afară se efectuesc repede și cu acurateță.

Deposit în Orăștie la dl Iosif Graffius, în Sibiu la I. C. Molnar, Heinrich Gottlieb și E. Rumler, în Sas-Sebeș la Ludvig Binder și W. Lederbilger.

„Minerva”

Institut Tipografic

Orăștie.

Se recomandă a executa următoarele:

- Opuri, Broșuri și Placate
- Bilete de logodnă și cununie
- Carte și epistole

☆ Circulare & preț-curenturi

- Note, Bilete de vizită
- cerere
- Registre și imprimare
- Anunțuri
- Compturi și Adrese
- Bilanțuri etc. etc.

Această tipografie e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a pute executa ori-ce comande prompt și cu cea mai mare acurateță!

Comande din afară se efectuesc repede!